

Downloaded via the EU tax law app / web

62017CJ0081

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

26 aprilie 2018 (*1)

„Trimitere preliminară – Fiscalitate – Directiva 2006/112/CE – Sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (TVA) – Deducerea taxei achitate în amonte – Dreptul la rambursarea TVA-ului – Operațiuni aferente unei perioade fiscale care au făcut deja obiectul unei inspecții fiscale încheiate – Legislație națională – Posibilitatea persoanei impozabile de a corecta declarațiile fiscale care au făcut deja obiectul unei inspecții fiscale – Excludere – Principiul efectivității – Neutralitate fiscală – Securitate juridică”

În cauza C-81/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Suceava (România), prin decizia din 23 ianuarie 2017, primită de Curte la 14 februarie 2017, în procedura

Zabrus Siret SRL

împotriva

Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Iași – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul C. Vajda, președinte de cameră, domnul E. Juhász (raportor) și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

–

pentru guvernul român, de R. Radu, de C. M. Florescu și de R. Mangu, în calitate de agenți;

–

pentru Comisia Europeană, de L. Lozano Palacios și de L. Radu Bouyon, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunțată prezenta

Hotărâre

1

Cererea de decizie preliminară privește interpretarea dispozițiilor Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2010/45/UE a Consiliului din 13 iulie 2010 (JO 2010, L 189, p. 1) (denumită în continuare „Directiva TVA”), precum și a principiilor neutralității fiscale, efectivității și proporționalității.

2

Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Zabrus Siret SRL (denumită în continuare „Zabrus”), pe de o parte, și Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava (România) (denumită în continuare „Direcția Generală”), pe de altă parte, în legătură cu posibilitatea persoanei impozabile de a corecta deconturile de taxă pe valoarea adăugată (TVA) în vederea exercitării dreptului de deducere a TVA-ului.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3

Articolul 167 din Directiva TVA prevede:

„Dreptul de deducere ia naștere în momentul în care taxa deductibilă devine exigibilă.”

4

Articolul 168 din această directivă prevede:

„În măsura în care bunurile și serviciile sunt utilizate în scopul operațiunilor taxabile ale unei persoane impozabile, persoana impozabilă are dreptul, în statul membru în care efectuează operațiunile respective, de a deduce din valoarea TVA, pe care are obligația de a plăti, următoarele sume:

(a)

TVA-ul datorat sau achitat în statul membru în cauză pentru bunurile care îi sunt sau care urmează să fi livrate sau pentru serviciile care îi sunt sau urmează să fi prestate de o altă persoană impozabilă;

[...]”

5

Potrivit articolului 179 primul paragraf din Directiva TVA, „[p]ersoana impozabilă efectuează deducerea scăzând din valoarea totală a TVA-ului datorat pentru o anumită perioadă fiscală valoarea totală a TVA-ului pentru care, în aceeași perioadă, dreptul de deducere a apărut și este exercitat în conformitate cu articolul 178”.

6

Articolul 180 din această directivă are următorul cuprins:

„Statele membre pot autoriza o persoană impozabilă să efectueze o deducere pe care nu a efectuat-o în conformitate cu articolele 178 și 179.”

7

Potrivit articolului 182 din Directiva TVA, „[s]tatele membre stabilesc condițiile și normele de aplicare a articolelor 180 și 181”.

8

Articolul 183 din Directiva TVA prevede:

„Atunci când, pentru o anumită perioadă fiscală, valoarea deducerilor depășește valoarea TVA-ului datorat, statele membre pot fie efectua o rambursare, fie reporta excedentul în perioada următoare, în condițiile pe care le stabilesc.

Cu toate acestea, statele membre pot refuza rambursarea sau reportarea în cazul în care valoarea excedentului este nesemnificativ.”

9

Articolul 250 din această directivă prevede:

„(1) Fiecare persoană impozabilă depune o declarație privind TVA în care se menționează toate informațiile necesare pentru a calcula taxa exigibilă și deducerile de efectuat, inclusiv, în măsura în care acest lucru este necesar pentru stabilirea bazei impozabile, valoarea totală a operațiunilor referitoare la această taxă și la aceste deduceri, precum și valoarea operațiunilor scutite.

(2) Statele membre permit și pot solicita depunerea declarației privind TVA prevăzute la alineatul (1) prin mijloace electronice, în condițiile pe care le stabilesc.”

10

Articolul 252 din directiva menționată prevede:

„(1) Declarația privind TVA se depune până la un termen ce este necesar să fie stabilit de statele membre. Termenul respectiv nu se poate fixa la mai mult de două luni de la încheierea fiecărei perioade fiscale.

(2) Fiecare stat membru stabilește perioada fiscală la o lună, două luni sau trei luni.

Cu toate acestea, statele membre pot stabili diferite perioade fiscale, cu condiția ca perioadele respective să nu depășească un an.”

Dreptul român

11

Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 26 septembrie 2005), în versiunea în vigoare la data faptelor din

litigiul principal (denumit în continuare „Codul de procedură fiscală”), prevede la articolul 84, intitulat „Corectarea declarațiilor fiscale”:

„(1)

Declarațiile fiscale pot fi corectate de către contribuabil, din proprie inițiativă, pe perioada termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale.

(2)

Declarațiile fiscale pot fi corectate ori de câte ori contribuabilul constată erori în declarația inițială, prin depunerea unei declarații rectificative.

(3)

În cazul [TVA-ului], corectarea erorilor din deconturile de taxă se realizează potrivit prevederilor Codului fiscal. Erorile materiale din decontul de [TVA] se corectează potrivit procedurii aprobate prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală [(ANAF)].

(4)

Declarațiile fiscale nu pot fi depuse și nu pot fi corectate după anularea rezervei verificării ulterioare, cu excepția situațiilor în care corecția se datorează îndeplinirii sau neîndeplinirii unei condiții prevăzute de lege care impune corectarea bazei de impunere și/sau a impozitului aferent.

(5)

Prin erori, în sensul prezentului articol, se înțelege erori cu privire la cuantumul impozitelor, taxelor și contribuțiilor, bunurile și veniturile impozabile, precum și alte elemente ale bazei de impunere.

(6)

În situația în care în timpul inspecției fiscale contribuabilul depune sau corectează declarațiile fiscale aferente perioadelor și impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor venituri ce fac obiectul inspecției fiscale, acestea nu vor fi luate în considerare de organul fiscal.”

12

Articolul 105 din Codul de procedură fiscală, care conține „Reguli[le] privind inspecția fiscală”, prevede:

„[...]”

(3) Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit, taxă, contribuție și alte sume datorate bugetului general consolidat și pentru fiecare perioadă supusă impozitării.

[...]”

(5) Inspecția fiscală se exercită pe baza principiilor independenței, unicității, autonomiei, ierarhizării, teritorialității și descentralizării.

[...]”

(8) La finalizarea inspecției fiscale, contribuabilul este obligat să dea o declarație scrisă, pe

propria răspundere, din care s-au rezultat sau au fost puse la dispoziție toate documentele și informațiile solicitate pentru inspecția fiscală.

(9) Contribuabilul are obligația să îndeplinească măsurile prevăzute în actul întocmit cu ocazia inspecției fiscale, în termenele și condițiile stabilite de organele de inspecție fiscală.”

13

Articolul 1051 din acest cod, referitor la „Reguli privind re-verificarea”, are următorul cuprins:

„(1) Prin excepție de la prevederile art. 105 alin. (3), conducătorul inspecției fiscale poate decide re-verificarea unei anumite perioade.

(2) Prin re-verificare se înțelege inspecția fiscală efectuată ca urmare a apariției unor date suplimentare necunoscute inspectorilor fiscali la data efectuării verificărilor, care influențează rezultatele acestora.

(3) Prin date suplimentare se înțelege informații, documente sau alte înscrisuri obținute ca urmare a unor controale încrucișate, inopinate ori comunicate organului fiscal de către organele de urmărire penală sau de alte autorități publice ori obținute în orice mod de organele de inspecție, de natură să modifice rezultatele inspecției fiscale anterioare.

(4) La începerea acțiunii de re-verificare, organul de inspecție fiscală este obligat să comunice contribuabilului decizia de re-verificare, care poate fi contestată în condițiile prezentului cod. Dispozițiile referitoare la conținutul și comunicarea avizului de inspecție sunt aplicabile în mod corespunzător și deciziei de re-verificare.”

14

Articolul 106 din codul menționat, intitulat „Obligația de colaborare a contribuabilului”, prevede la alineatul (1) că contribuabilul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale. Acesta este obligat să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a inspecției fiscale toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal.

15

Anexa 1 la Ordinul nr. 179 din 14 mai 2007 pentru aprobarea Instrucțiunilor de corectare a erorilor materiale din deconturile de taxă pe valoarea adăugată (denumit în continuare „Ordinul nr. 179/2007”) prevede la punctele 1, 3.1, 4.1 și 4.2:

„1.

Deconturile de [TVA] depuse de către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de [TVA] pot fi corectate din punctul de vedere al erorilor materiale de către organul fiscal competent, la inițiativa acestuia sau la solicitarea persoanei impozabile.

[...]

3.1.

Corectarea erorilor materiale din decontul de [TVA] se poate face în cadrul termenului de prescrip?ie de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului urm?tor celui în care a fost depus decontul supus corec?rii.

[...]

4.1.

Corectarea decontului de [TVA], potrivit prezentelor instruc?iuni, nu este posibil? pentru perioade fiscale care au fost supuse inspec?iei fiscale sau pentru care este în curs de derulare o inspec?ie fiscal?.

4.2.

Prin excep?ie de la pct. 4.1, corectarea erorilor materiale din decontul de [TVA] se poate realiza în baza dispozi?iei de m?suri comunicate de organul de inspec?ie fiscal?. În acest caz, cererea de corectare a erorii materiale, depus? de persoana impozabil?, va fi înso?it? de dispozi?ia de m?suri, în copie ?i original.”

Litigiul principal ?i întreb?rile preliminare

16

Zabrus a fost verificat? pe linie de TVA pentru perioada cuprins? între 1 mai 2014 ?i 30 noiembrie 2014. Aceast? verificare s?a finalizat prin întocmirea unui raport la 26 ianuarie 2015.

17

La 25 mai 2015, Zabrus a depus un decont de TVA aferent lunii aprilie a anului 2015, cu op?iune la rambursare a acestei taxe. Cu aceast? ocazie, Zabrus a solicitat în special rambursarea a dou? sume de 39637 de lei române?ti (RON) ?i, respectiv, de 26627 RON. Prima sum? a fost consemnat? în acest decont prin efectuarea unei corec?ri, dup? finalizarea inspec?iei fiscale sus?men?ionate, a unei note contabile de compensare TVA din luna iulie a anului 2014. A doua sum? rezult? din corec?ri efectuate în luna februarie a anului 2015 cu privire la tranzac?ii aferente anului 2014, referitor la care Zabrus a identificat în contabilitatea sa documentele justificative relevante numai dup? inspec?ia fiscal? men?ionat?.

18

Ulterior, Zabrus a f?cut obiectul unei inspec?ii fiscale pentru perioada cuprins? între 1 decembrie 2014 ?i 30 aprilie 2015. Aceast? inspec?ie fiscal? s?a finalizat prin întocmirea unui raport la 9 iulie 2015.

19

Refuzul de rambursare a TVA-ului pentru sumele de 39637 RON și de 26627 RON a fost justificat de organele fiscale pe considerentul că sumele pretinse privesc operațiuni efectuate într-o perioadă fiscală anterioară perioadei de verificare, care a fost deja obiectul unei inspecții fiscale precedente pe linie TVA, finalizată la 26 ianuarie 2015. Organele fiscale au arătat că, față de reglementarea națională aplicabilă, principiul unicității inspecției fiscale se opune rambursării acestor sume solicitate de Zabus, deoarece în ceea ce privește perioada deja verificată nu s-a constatat nicio neregularitate privind contribuțiile de TVA, iar organele de control nu emisese vreă dispoziție de măsuri care trebuiau îndeplinite de Zabus.

20

Zabus a încercat, fără succes, pe diferite căi administrative, să își exercite dreptul la rambursarea TVA-ului. În special, atât cererea sa de reverificare fiscală a perioadei cuprinse între 1 mai 2014 și 30 noiembrie 2014, cât și cererea sa de corectare a erorilor materiale din deconturile TVA aferente lunilor mai-octombrie ale anului 2014 au fost respinse.

21

La 22 octombrie 2015, Zabus a introdus la Tribunalul Suceava (România), o acțiune în anularea deciziei Direcției Generale de refuz al rambursării TVA-ului în sumele menționate. În cererea sa de chemare în judecată, Zabus a subliniat că deducerea TVA-ului este un drept al contribuabilului care nu poate fi limitat dacă sunt îndeplinite condițiile de fond, chiar dacă anumite cerințe de formă sunt omise. A mai arătat că refuzul organelor fiscale de verificare a TVA-ului în considerarea principiului unicității inspecției fiscale echivalează cu anularea dreptului de deducere prin impunerea de condiții suplimentare de fond și formă incompatibile cu dreptul Uniunii, fiind vorba despre o măsură disproporționată și excesiv de împovărătoare pentru contribuabil.

22

Direcția Generală a susținut că, potrivit dispozițiilor cuprinse în Codul de procedură fiscală și în Ordinul nr. 179/2007, operațiunile care privesc o perioadă supusă anterior inspecției fiscale nu pot fi corectate sau reverificate decât la inițiativa organului fiscal, atunci când află informații noi pe baza cooperării cu alte instituții sau atunci când există o dispoziție de măsură luată cu prilejul inspecției anterioare. Cu toate acestea, situația din speță nu s-ar încadra în astfel de ipoteze.

23

Prin sentința din 31 martie 2016, Tribunalul Suceava a respins acțiunea Zabus ca neîntemeiată, motivând că reverificarea unei perioade care a fost deja obiectul unei inspecții fiscale impune identificarea unor date suplimentare față de cele investigate, necunoscute autorităților la data primei verificări și a căror prezentare tardivă s-a nu fie cauzată de culpa persoanei impozabile supuse controlului sau de culpa organului fiscal.

24

Această instanță a considerat că principiul unicității inspecției fiscale și principiul securității raporturilor juridice ar fi încălcate dacă ar fi posibil ca, ulterior controlului, să fie depuse documente justificative sau să fie luate în considerare erori de înregistrare care să modifice suma de rambursat, în alte condiții decât cele restrictiv prevăzute de legiuitor în această materie. Aceasta a mai precizat că pierderea dreptului de deducere nu este disproporționată în condițiile în care eroarea de înregistrare, precum și descoperirea ulterioară a documentelor justificative sunt

cauzate de culpa Zabrus.

25

În plus, instanța menționată a subliniat că eroarea de înregistrare a TVA-ului de rambursat în sumă de 39637 RON și descoperirea ulterioară de documente justificative pentru a deconta TVA-ul în sumă de 26627 RON nu reprezintă date suplimentare în accepțiunea reglementărilor naționale, ci erori materiale în deconturile de TVA, care nu mai pot fi corectate din moment ce inspecția fiscală pentru perioada cuprinsă între 1 mai 2014 și 30 noiembrie 2014, finalizată prin întocmirea raportului din 26 ianuarie 2015, în lipsa constatării unor deficiențe de natură să schimbe baza de impozitare a TVA-ului, nu a fost urmată de emiterea unei dispoziții de măsuri care trebuiau îndeplinite de Zabrus care să facă posibilă corectarea.

26

La 31 martie 2016, Zabrus a declarat recurs împotriva acestei sentințe la Curtea de Apel Suceava și a susținut că dreptul la rambursarea TVA-ului nu poate fi înlăturat prin impunerea de condiții suplimentare de fond sau formă, astfel cum sunt condițiile prevăzute în reglementarea națională, de corectare a erorilor materiale sau de reverificare a unei perioade care a făcut deja obiectul unei inspecții fiscale. Invocând principiile neutralității fiscale și proporționalității, Zabrus a arătat că soluția excesivă adoptată de organele fiscale și confirmată de instanța de fond anulează dreptul său de deducere a TVA-ului pentru motive contrare Directivei TVA.

27

Instanța de trimitere consideră că Zabrus nu se poate întemeia pe jurisprudența Curții în materia neutralității fiscale, din moment ce acestea nu și-a opus refuzul dreptului de deducere a TVA-ului din cauza neîndeplinirii unei cerințe de formă a dreptului de deducere, ci din cauza principiului unicității inspecției fiscale, care rezultă din principiul securității juridice, acesta din urmă fiind recunoscut și ocrotit de dreptul Uniunii și de jurisprudența Curții.

28

Potrivit instanței de trimitere, trebuie să se aibă în vedere și posibilitatea recunoscută de reglementarea națională de reverificare a unei perioade care a mai făcut obiectul inspecției fiscale, însă această posibilitate este deschisă numai organelor fiscale, pentru informații suplimentare obținute ulterior pe baza cooperării dintre instituțiile statului, dispoziție considerată compatibilă cu dreptul Uniunii de Curte în Hotărârea din 6 februarie 2014, Fatorie (C-424/12, EU:C:2014:50).

29

Instanța de trimitere consideră că în speță principiile neutralității, proporționalității și securității juridice trebuie apreciate de asemenea nu doar din perspectiva lipsei de diligență a Zabrus, ci și a împrejurării că notele de compensare și de restituire au fost emise de un serviciu fiscal municipal.

30

În aceste condiții, Curtea de Apel Suceava a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1)

Directiva [TVA], precum și principiile neutralității fiscale și proporționalității se opun, în

împrejurări precum cele din litigiul principal, unei practici administrative și/sau interpretări a prevederilor din legislația națională prin care se împiedică verificarea și acordarea dreptului de rambursare a TVA-ului provenit din regularizări pentru operațiuni efectuate într-o perioadă anterioară perioadei de verificare și care a făcut obiectul unei inspecții fiscale în urma căreia organele fiscale nu au constatat deficiențe de natură să schimbe baza de impozitare a TVA-ului, deși aceleși dispoziții se interpretează în sensul că organele fiscale pot proceda la reverificarea unei perioade supuse anterior inspecției fiscale în temeiul unor date și informații suplimentare obținute ulterior în baza cooperării dintre autoritățile și instituțiile statului[?]

2)

Directiva [TVA], precum și principiile neutralității fiscale și proporționalității se interpretează că se opun, în împrejurări precum cele din litigiul principal, unor reglementări naționale cu caracter normativ care împiedică posibilitatea de corectare a erorilor materiale din deconturile TVA pentru perioade fiscale care au fost supuse inspecției fiscale afară de cazul în care corectarea se realizează în baza dispoziției de măsuri comunicate de organul de inspecție fiscală cu prilejul controlului anterior[?]

Cu privire la întrebările preliminare

31

Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 167, 168, 179, 180 și 182 din Directiva TVA, precum și principiile efectivității, neutralității fiscale și proporționalității trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care, prin derogare de la termenul de prescripție de cinci ani prevăzut de dreptul național pentru corectarea declarațiilor privind TVA-ul, împiedică, în împrejurări precum cele din litigiul principal, o persoană impozabilă să efectueze o astfel de corectare în vederea exercitării dreptului său de deducere pentru simplul motiv că această corectare privește o perioadă care a făcut deja obiectul unei inspecții fiscale.

32

În ceea ce privește dreptul de deducere, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul persoanelor impozabile de a deduce din TVA-ul pe care îl datorează TVA-ul datorat sau achitat pentru bunurile achiziționate și pentru serviciile care le-au fost furnizate în amonte constituie un principiu fundamental al sistemului comun al TVA-ului instituit de legiuitorul Uniunii (a se vedea printre altele Hotărârea din 21 iunie 2012, Mahagében și Dávid, C-80/11 și C-142/11, EU:C:2012:373, punctul 37, precum și Hotărârea din 19 octombrie 2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, punctul 35).

33

Astfel cum a subliniat Curtea în mod repetat, dreptul de deducere prevăzut la articolul 167 și următoarele din Directiva TVA face parte integrantă din mecanismul TVA-ului și, în principiu, nu poate fi limitat. În special, acest drept se exercită imediat pentru totalitatea taxelor aplicate operațiunilor efectuate în amonte (a se vedea printre altele Hotărârea din 21 iunie 2012, Mahagében și Dávid, C-80/11 și C-142/11, EU:C:2012:373, punctul 38, precum și Hotărârea din 19 octombrie 2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, punctul 36).

34

Regimul deducerilor urmează să degreveze în întregime întreprinzătorul de sarcina TVA-ului datorat sau achitat în cadrul tuturor activităților sale economice. Sistemul comun al TVA-ului garantează, prin urmare, neutralitatea în ceea ce privește sarcina fiscală corespunzătoare tuturor activităților economice, indiferent de scopurile sau de rezultatele acestora, cu condiția ca activitățile menționate să fie, în principiu, ele însele supuse la plata TVA-ului (a se vedea printre altele Hotărârea din 21 iunie 2012, Mahagében și Dávid, C-80/11 și C-142/11, EU:C:2012:373, punctul 39, precum și Hotărârea din 19 octombrie 2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, punctul 37).

35

Deși dreptul de deducere a TVA-ului este condiționat de respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Directiva TVA, din cererea de decizie preliminară reiese că îndoielile instanței de trimitere rezultă doar din faptul că dreptul de deducere a fost refuzat din cauza imposibilității persoanei impozabile de a-și corecta declarația privind TVA-ul întrucât cererea de corectare privea o perioadă care fusese deja obiectul unei inspecții fiscale încheiate.

36

În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 167 și articolului 179 primul paragraf din Directiva TVA, dreptul de deducere se exercită, în principiu, în aceeași perioadă în care acest drept a luat naștere, și anume în momentul în care taxa devine exigibilă.

37

Cu toate acestea, în temeiul articolelor 180 și 182 din directiva menționată, o persoană impozabilă poate fi autorizată să efectueze deducerea taxei chiar dacă nu și-a exercitat dreptul în perioada în care a luat naștere acest drept, sub rezerva respectării anumitor condiții și modalități stabilite prin reglementările naționale (a se vedea Hotărârea din 12 iulie 2012, EMS-Bulgaria Transport, C-284/11, EU:C:2012:458, punctul 46 și jurisprudența citată).

38

În această privință, reiese din jurisprudența Curții că posibilitatea de a exercita dreptul de deducere fără nicio limitare în timp ar fi contrar principiului securității juridice, care impune ca situația fiscală a persoanei impozabile, ținând seama de drepturile și de obligațiile acesteia din urmă față de administrația fiscală, să nu poată fi pusă în discuție la nesfârșit. În consecință, un termen de decădere a cărui împlinire are drept consecință sancționarea contribuabilului insuficient de diligent, care a omis să solicite deducerea TVA-ului aferent intrărilor, determinându-l să piardă dreptul de deducere, nu poate fi considerat că este incompatibil cu sistemul instituit prin Directiva TVA, cu condiția ca, pe de o parte, acest termen să se aplice în același mod drepturilor similare în materie fiscală întemeiate pe dreptul intern și celor întemeiate pe dreptul Uniunii (principiul echivalenței) și, pe de altă parte, să nu facă practic imposibil sau excesiv de dificil exercitarea dreptului de deducere (principiul efectivității) (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 2012, EMS-Bulgaria Transport, C-284/11, EU:C:2012:458, punctele 48 și 49, precum și jurisprudența citată).

39

În speță, din reglementarea națională, citată în decizia de trimitere, reiese că dreptul de deducere a TVA-ului este supus, în dreptul român, termenului general de prescripție de cinci ani. Cu toate acestea, exercitarea dreptului de deducere face obiectul unui termen de decădere mai scurt în caz

de inspec?ie fiscal?. Prin urmare, în principiu, nu ar mai fi posibil s? se efectueze corectarea declara?iilor privind TVA?ul de c?tre persoana impozabil? pentru perioadele fiscale care au f?cut deja obiectul unei inspec?ii din partea organelor fiscale. Astfel, în împrejur?ri precum cele în discu?ie în litigiul principal, o persoan? impozabil? nu î?i poate corecta declara?iile privind TVA?ul. Guvernul român arat? c? aceast? limitare decurge din principiul unitat?ii inspec?iei fiscale ?i c? principiul securit?ii juridice impune caracterul unic al unei asemenea inspec?ii.

40

Dac? din elementele furnizate de instan?a de trimitere nu rezult? c? reglementarea na?ional? în discu?ie în litigiul principal prevede, în materie de TVA, un regim diferit de cel prev?zut în alte materii fiscale ale dreptului intern, principiul efectivit?ii se opune, în schimb, unei astfel de reglement?ri în m?sura în care aceasta poate, în împrejur?ri precum cele în discu?ie în litigiul principal, s? priveze o persoan? impozabil? de posibilitatea de a??i corecta declara?iile privind TVA?ul atunci când aceast? persoan? impozabil? a f?cut obiectul unei inspec?ii fiscale privind perioada fiscal? vizat? de corectarea men?ionat?, chiar dac? termenul de dec?dere de cinci ani stabilit de reglementarea men?ionat? nu s?a împlinit înc?.

41

Astfel, atunci când, la fel ca în împrejur?rile în discu?ie în litigiul principal, inspec?ia fiscal? este declan?at? imediat dup? depunerea unei declara?ii fiscale sau la scurt timp dup? aceasta, persoana impozabil? este privat?, potrivit reglement?rii men?ionate, de posibilitatea de a??i corecta declara?ia privind TVA?ul, astfel încât exercitarea dreptului de deducere a TVA?ului de c?tre persoana impozabil? devine în practic? imposibil? sau, cel pu?in, excesiv de dificil?.

42

Prin urmare, privarea printr?o reglementare na?ional?, precum cea în discu?ie în litigiul principal, a persoanei impozabile de posibilitatea de a??i corecta declara?ia privind TVA?ul prin scurtarea termenului pe care îl avea la dispozi?ie în acest scop este incompatibil? cu principiul efectivit?ii.

43

În plus, de asemenea, principiile neutralit?ii fiscale ?i propor?ionalit?ii se opun unei reglement?ri precum cea în discu?ie în litigiul principal.

44

Principiul neutralit?ii TVA?ului impune, potrivit unei jurispruden?e constante, ca deducerea acestei taxe în amonte s? fie acordat? dac? cerin?ele de fond sunt îndeplinite, chiar dac? anumite cerin?e de form? au fost omise de c?tre persoanele impozabile (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 28 iulie 2016, Astone, C?332/15, EU:C:2016:614, punctul 45).

45

Totu?i, în cauza principal?, tocmai omiterea anumitor cerin?e de form? prev?zute de reglementarea na?ional? în cauz? a avut drept consecin?? refuzul deducerii TVA?ului opus Zabrus, de?i aceasta a solicitat o corectare a declara?iilor sale pentru a demonstra c? erau întrunite condi?iile de fond necesare pentru a putea beneficia de deducerea celor dou? sume în cauz?.

46

Nerespectarea cerințelor de formă care pot fi remediate nu este de natură să repună în discuție buna funcționare a sistemului TVA-ului.

47

Astfel, prin aplicarea unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, o parte din sarcina TVA-ului va fi suportată definitiv de persoana impozabilă, ceea ce este contrar jurisprudenței citate la punctul 34 din prezenta hotărâre.

48

În ceea ce privește principiul proporționalității, desigur, legiuitorul național are posibilitatea de a însoți obligațiile de formă ale persoanelor impozabile de sancțiuni de natură să le incite pe acestea din urmă să respecte obligațiile menționate, pentru a asigura o bună funcționare a sistemului TVA-ului.

49

Astfel, o sancțiune administrativă pecuniară ar putea în special să fie aplicată împotriva unei persoane impozabile neglijente, care își corectează declarația privind TVA-ul bazându-se pe documente care justifică dreptul său de deducere a TVA-ului în a căror posesie se afla la momentul depunerii declarației sale privind această taxă sau după descoperirea unei erori de înregistrare care modifică cuantumul TVA-ului care trebuie rambursat.

50

Cu toate acestea, statele membre trebuie să recurgă, conform principiului proporționalității, la mijloace care, deși permit să se atingă în mod eficient obiectivul vizat de reglementarea națională, aduc cât mai puțin atingere principiilor stabilite prin legislația Uniunii, cum ar fi principiul fundamental al dreptului de deducere a TVA-ului (Hotărârea din 10 iulie 2008, Sosnowska, C-25/07, EU:C:2008:395, punctul 23).

51

Așadar, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, ținând seama de locul important pe care îl ocupă dreptul de deducere în sistemul comun al TVA-ului, o sancțiune care constă într-un refuz absolut al dreptului de deducere este disproporționată în cazul în care nu ar fi dovedit nicio fraudă și nicio atingere adusă bugetului statului (Hotărârea din 12 iulie 2012, EMS-Bulgaria Transport, C-284/11, EU:C:2012:458, punctul 70, precum și jurisprudența citată).

52

Or, niciun element din dosarul prezentat Curții nu indică un risc de fraudă sau de atingere adusă bugetului statului.

53

În sfârșit, trebuie înțeles argumentul guvernului român potrivit căruia reglementarea în discuție în litigiul principal, justificată de principiul unității inspecției fiscale, ar decurge din principiul securității juridice.

54

Un regim național de inspecție fiscală precum cel în discuție în litigiul principal, care nu permite

unei persoane impozabile s? î?i corecteze declara?ia privind TVA?ul, în condi?iile în care prevede o astfel de corectare atunci când este efectuat? în executarea unui act al unei autorit??i fiscale, precum ?i o posibilitate a autorit??ilor fiscale care dispun de informa?ii noi de a efectua o nou? inspec?ie, nu urm?re?te garantarea drepturilor contribuabililor ?i nu rezult? c? serve?te la aplicarea principiului securit??ii juridice. În realitate, un astfel de regim, înso?it de excep?iile men?ionate, ac?ioneaz? în principal pentru eficacitatea inspec?iilor fiscale ?i a func?ionarii administra?iei na?ionale.

55

Nicio alt? concluzie nu poate fi dedus? din Hot?rârea din 6 februarie 2014, Fatorie (C?424/12, EU:C:2014:50). Astfel, din această hot?râre rezult?, desigur, c? o persoan? impozabil? nu poate invoca, în termenul de dec?dere, principiul securit??ii juridice pentru a se opune revoc?rii de c?tre organele fiscale a unei decizii prin care acestea au recunoscut persoanei impozabile un drept de deducere a TVA?ului, solicitându?i, în urma unei noi inspec?ii, această tax? ?i major?ri de întârziere (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 6 februarie 2014, Fatorie, C?424/12, EU:C:2014:50, punctul 51). În schimb, din aceea?i hot?râre nu rezult? c? autorit??ile fiscale pot invoca, în termenul de dec?dere, acela?i principiu pentru a se opune corect?rii de c?tre persoana impozabil? a unei declara?ii privind TVA?ul aferente unei perioade care a f?cut deja obiectul unei inspec?ii fiscale.

56

În aceste condi?ii, trebuie s? se r?spund? la întreb?rile adresate c? articolele 167, 168, 179, 180 ?i 182 din Directiva TVA, precum ?i principiile efectivit??ii, neutralit??ii fiscale ?i propor?ionalit??ii trebuie interpretate în sensul c? se opun unei reglement?ri na?ionale precum cea în discu?ie în litigiul principal, care, prin derogare de la termenul de prescrip?ie de cinci ani prev?zut de dreptul na?ional pentru corectarea declara?iilor privind TVA?ul, împiedic?, în împrejur?ri precum cele din litigiul principal, o persoan? impozabil? s? efectueze o astfel de corectare în vederea exercit?rii dreptului s?u de deducere pentru simplul motiv c? această corectare prive?te o perioad? care a f?cut deja obiectul unei inspec?ii fiscale.

Cu privire la cheltuielile de judecat?

57

Întrucât, în privin?a p?r?ilor din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instan?a de trimitere, este de competen?a acesteia s? se pronun?e cu privire la cheltuielile de judecat?. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observa?ii Cur?ii, altele decât cele ale p?r?ilor men?ionate, nu pot face obiectul unei ramburs?ri.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declar?:

Articolele 167, 168, 179, 180 ?i 182 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugată, astfel cum a fost modificat? prin Directiva 2010/45/UE a Consiliului din 13 iulie 2010, precum ?i principiile efectivit??ii, neutralit??ii fiscale ?i propor?ionalit??ii trebuie interpretate în sensul c? se opun unei reglement?ri na?ionale precum cea în discu?ie în litigiul principal, care, prin derogare de la termenul de prescrip?ie de cinci ani prev?zut de dreptul na?ional pentru corectarea declara?iilor privind taxa pe valoarea ad?ugată (TVA), împiedic?, în împrejur?ri precum cele din litigiul principal, o persoan? impozabil? s? efectueze o astfel de corectare în vederea exercit?rii dreptului s?u de deducere pentru simplul

motiv c? această? corectare prive?te o perioad? care a f?cut deja obiectul unei inspec?ii fiscale.

Vajda

Juhász

Jürimäe

Pronun?at? astfel în ?edin?? public? la Luxemburg, la 26 aprilie 2018.

Grefierul

A. Calot Escobar

Pre?edintele Camerei a noua

C. Vajda

(*1) Limba de procedur?: româna.